

Додаток 2
до наказу від 23.03. 2023 р. № 244

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра терапії і клінічної діагностики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ветеринарної
медичини
Микола ЦВІЛІХОВСЬКИЙ
Протокол №11 від 01 червня 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри терапії і
клінічної діагностики
Протокол №11 від «23» травня 2023 р.

Грушанська **Наталія ГРУШАНСЬКА**

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант програми
д.вет.н., зав. каф. терапії і клінічної
діагностики

Грушанська **Наталія ГРУШАНСЬКА**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ІНТЕГРОВАНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВЕТЕРИНАРНІ ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НЕЗАРАЗНИХ ХВОРОБ
СВИНЕЙ**

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність:	211 – Ветеринарна медицина
Освітня програма:	«Ветеринарна медицина»
Факультет:	Ветеринарної медицини
Розробник:	Грушанська Наталія Геннадіївна, доктор ветеринарних наук, завідувач кафедри терапії і клінічної діагностики

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

«Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб свиней»

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, напрям підготовки		
Освітній рівень	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 – «Ветеринарна медицина»</i>	
Спеціалізація	<i>Ветеринарна медицина</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	105	
Кількість кредитів ECTS	3,5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	
Рік підготовки (курс)	6	
Семестр	12	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3 год.</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - надання магістрантам теоретичних знань та практичних навичок із методології аналізу даних клініко-лабораторних досліджень, розпізнавання, лікування та профілактики незаразних хвороб свиней.

"Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб свиней" - одна з спеціальних клінічних дисциплін, які формують магістра ветеринарної медицини виробничого спрямування. Для ефективної роботи майбутнього магістра лікаря-терапевта необхідно правильно діагностувати різні за своєю етіологією захворювання – внутрішні, хірургічні, гінекологічні, інфекційні та паразитарні; призначати своєчасно патогенетично обґрунтоване лікування тварин, прогнозувати та профілакувати хвороби. Значення дисципліни для формування магістра ветеринарної медицини зростає з уведенням спеціалізації господарств, застосуванням новітніх технологій утримання і годівлі свиней та зростанням кількості їх у приватному секторі.

Завдання:

- поглибити теоретичну підготовку з анатомії, фізіології і біохімії свиней;
- освоїти методики клініко-лабораторних досліджень та методи постановки діагнозу і диференціальної діагностики хвороб свиней інфекційної, інвазійної і неінфекційної природи;
- поглибити теоретичну підготовку з етіопатогенезу і терапії хвороб свиней.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сучасні методи клінічних, лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень свиней;

- особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування та профілактики внутрішніх хвороб свиней;

вміти:

- володіти сучасними методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень хворих свиней та вміти аналізувати їх результати;

- розпізнавати (діагностувати) внутрішні хвороби свиней;

- з урахуванням етіології і патогенезу раціонально застосовувати фармакологічні та інші засоби лікування хворих тварин;

- складати план заходів профілактики внутрішніх хвороб свиней та організувати його виконання.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

1. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

1. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
2. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
3. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
4. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Програмні результати навчання:

4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання

Назви розділів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Тижн і	усього о	у тому числі				
л			п	лаб	інд	сам.	
<i>Змістовий модуль 1. Особливості диспансеризації свиней</i>							
Тема 1. Введення до предмету. Анатомо-фізіологічні особливості та фактори, що сприяють виникненню внутрішньої патології у свиней.	1	12	2	2			8
Тема 2. Морфо-функціональні особливості молодняку свиней та заходи з попередження у них незаразної патології.	2-3	12	1	4			7
Тема 3. Загальна профілактика внутрішніх хвороб свиней та превентивні заходи в спеціалізованих тваринницьких господарствах.	4-5	14	2	4			8
Тема 4. Неонатальні хвороби молодняку свиней.	6-7	13	2	4			7
<i>Модуль 1 Всього</i>	7	51	7	14			30
<i>Змістовий модуль 2. Особливості лікування і профілактики внутрішніх хвороб свиней залежно від технології</i>							
Тема 5. Метаболічні і спадкові хвороби молодняку свиней. Технопатії	8-9	14	2	4			8

Тема 6. Особливості діагностики, лікування і профілактики хвороб дихальної системи у свиней.	10-11	13	2	4		7
Тема 7. Особливості діагностики, лікування і профілактика хвороб системи травлення у свиней.	12-13	14	2	4		8
Тема 8. Особливості діагностики, лікування і профілактики хвороб нервової системи у свиней. Синдром стресу.	14-15	13	2	4		7
<i>Модуль 2 Всього</i>	8	54	8	16		30
<i>Всього за семестр</i>	15	105	15	30		60

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Особливості диспансеризації свиней		
1	ТЕМА 1. Діагностика функціонального стану організму свиней та фактори, що призводять до виникнення у них незаразної патології	2
2	ТЕМА 2. Клінічне дослідження свиней	2
3	ТЕМА 3. Дослідження крові свиней	4
4	ТЕМА 4. Диспансеризація свиней	2
5	ТЕМА 5. Особливості застосування методів і засобів загальної терапії і профілактики у свиней	2
6	ТЕМА 6. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та профілактика неонатальних хвороб молодняку свиней	2
	Модуль 1 всього	14
Модуль 2 Особливості лікування і профілактики внутрішніх хвороб свиней залежно від технології		
7	ТЕМА 7. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та профілактика технопатій	4
8	ТЕМА 8. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та профілактика метаболічних хвороб молодняку свиней	4
9	ТЕМА 9. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та профілактика хвороб дихальної системи свиней	2
10	ТЕМА 10. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та профілактика хвороб системи травлення свиней	4
11	ТЕМА 11. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження та профілактика хвороб нервової системи свиней та синдрому стресу	2
	Модуль 2 всього	16
	ВСЬОГО ЗА СЕМЕСТР	30

4.1. Теми самостійних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Особливості диспансеризації свиней		
1	ТЕМА 1. Аналіз умов утримання свиней	15
2	ТЕМА 2. Загальна профілактика внутрішніх хвороб свиней та превентивні заходи в спеціалізованих тваринницьких господарствах	15

	Модуль 1 всього	30
	Модуль 2 Особливості лікування і профілактики внутрішніх хвороб свиней залежно від технології	
7	ТЕМА 3. Превентивні ветеринарні технології щодо незаразних хвороб поросят неонатального періоду та періодів відлучення і вирощування	15
8	ТЕМА 4. Превентивні ветеринарні технології у різних технологіях вирощування і відгодівлі свиней	15
	Модуль 2 всього	30
	ВСЬОГО ЗА СЕМЕСТР	60

5.Зразки тестів та екзаменаційних білетів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1.Розставити у відповідності до хвороб наступні характерні для них симптоми при недостатності мікроелементів у свиней:

<p>А. Йодна недостатність В. Гіпокобальтоз С. Недостатність цинку</p>	<p>1. Низкорослість 2. Спотворення смаку 3. набряк кінцівок з утворенням на шкірі лусочкових нашарувань 4. В ділянці очей, копитах шкіра почервоніла, з лускоподібними нашаруваннями 5. Гіпофункція щитоподібної залози 6. спрага, блювання, діарея 7. ознаки міокардозу 8. Кон'юнктива анемічна фарфорового кольору з жовтуватим відтінком 9. Своєрідна кучерявість</p>
--	--

2. **Яке захворювання при патології мінерального обміну у свиней має хронічний перебіг і характеризується порушенням відтворної функції, деформацією кісток і суглобів?**

у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом

3. **Яке слово пропущене в реченні?**

<p>Недостатність фтору (. - <i>Caries dentis</i>) - захворювання, що має хронічний перебіг, проявляється головним чином прогресуючим руйнуванням твердих тканин зубів з утворенням порожнини</p>	<p><i>У бланку відповідей подати одним словом</i></p>
--	---

4. **Надлишок якого елемента зумовлює порушення обміну кальцію та фосфору в організмі свиней та виникнення остеопорозу?**

1	Бор
2	Фтор
3	Мідь
4	Стронцій

5. **Розставити захворювання у відповідності до порушення мінерального обміну:**

А. Недостатність макроелементів	1. Osteodystrophia alimentaria
---------------------------------	--------------------------------

В. Недостатність мікроелементів	2. Нуросcobaltosis 3. Недостатність селену 4. Osteodystrophia secundarius 5. Недостатність фтору 6. Puerperalis hypophosphatemic 7. Недостатність цинку 8. Нуросcuprosis 9. Пасовищна тетанія
---------------------------------	--

6. Як називається порушення росту або посилене випадіння шерсті внаслідок ураження волосяних фолікулів

У бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом

7. Які слова пропущені в реченні?

Остеодистрофія аліментарна (<i>Osteodystrophia alimentaria</i> ; лат. <i>alimentum</i> - харч, корм, кормові продукти) - хронічне захворювання, що спричинене переважно нестачею в раціоні кальцію, фосфору, вітаміну D і характеризується дистрофічними змінами у кістковій тканині у вигляді, остеосклерозу	У бланку відповідей подати пропущені слова
--	--

8. Який із перерахованих симптомів не характерний для надлишку селену?

1	Розлад координації рухів
2	Явище паракератозу
3	Набряк легень
4	Серцево-судинна недостатність

9. Розставити у відповідності до хвороб шкіри свиней фармакологічні препарати, корми та кормові добавки які доцільно використовувати для їх лікування:

А Недостатність марганцю В. Osteodystrophia alimentaria С. Пасовищна тетанія	1. Препарати міді, цинку та кобальту 2. Фосфосан (0,1-0,2 мл/кг маси) 3. Магнію сульфату 4. Корми гичка буряків, конюшина, пшеничні висівки, рапсовий шрот, трава та сіно лугове 5. Алост 6 Марганцю хлориду 7. Кальцію хлориду 8. Камагсол-Г 9. Кісткове, рибне, м'ясо-кісткове борошно, дріжджі кормові 10. Кальцимаг
--	--

10. Який із перерахованих хімічних елементів не є антагоністом міді?

1	Марганець
2	Сірка
3	Йод

4	Молибден
---	----------

11. Що є фізіологічним депо кобальту в організмі свиней?

1	Нирки
2	Наднирники
3	Гіпофіз.
4	Печінка

13. У якому співвідношенні застосовують 5 %-й спиртовий розчин йоду і гліцерину при виразковому та дифтерійному стоматиті?

1	1:4
2	1:6
3	1:1
4	1:10

14. У якого виду тварин частіше виникає паракератоз?

1	Коні
2	Свині
3	Велика рогата худоба
4	Собаки

15. При виразковій хворобі шлунка свиням призначають:

1.	В'язучі препарати
2.	Діуретичні
3.	Кровоспинні препарати
4.	Протизапальні

16. Які види тварин найбільш часто хворіють на гастрит?

1.	Велика рогата худоба
2.	Коні
3.	Свині
4.	Вівці

17. При якій хворобі ротової порожнини виключають інфекційні хвороби (ящур, вірусна діарея, некробактеріоз, везикулярний стоматит тощо)?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

18. При якому захворюванні свиней характерною клінічною ознакою є розлад ковтання?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

19. Гемофілія характеризується:

1.	Тромбоцитопенією
2.	Підвищеною кровоточивістю, навіть при невеликих травмах
3.	Утворенням симетричних набряків
4.	Порушенням синтезу альбумінів

20. Гемофілія за етіологією є:

1.	Спадкова
2.	Нез'ясованого походження
3.	Токсичного походження

4.	Внаслідок порушення обміну речовин
----	------------------------------------

21. Для профілактики постгеморагічної анемії найбільш важливо:

1.	Проводити заходи щодо запобігання травматизму
2.	Збалансувати раціон за кальцієм та фосфором
3.	Підбирати для парування сумісні за еритроцитарними антигенами батьківські пари
4.	Запобігати інфекційним та інвазійним хворобам

22. Для профілактики гіпопластичної (аліментарно-дефіцитної) анемії поросят найбільш важливо:

1.	Проводити заходи щодо запобігання травматизму;
2.	Збалансувати раціон за кальцієм та фосфором;
3.	Підбирати для парування сумісні за еритроцитарними антигенами батьківські пари;
4.	Згодовувати премікси, що містять дефіцитні в раціоні залізо, кобальт, мідь.

23. Фагоцитоз яких клітин крові можна досліджувати у свиней для визначення клітинного фактору захисту?

1.	Еозинофілів
2.	Нейтрофілів
3.	Базофілів
4.	Лімфоцитів

24. Через який час після проникнення в кров алергену можуть виникнути алергічні реакції негайної дії?

1.	1-2 хвилини
2.	3-4 хвилини
3.	5-7 хвилин
4.	8-10 хвилин

25. Назвати одним словом запалення сечового міхура:

у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом

26. Який препарат не відноситься до сечогінних?

1.	Фуросемід
2.	Спіронолактон
3.	Гідрохлортіазид
4.	Преднізолон

27. Назвіть препарати, що застосовують при виникненні ниркової коліки у тварини:

1.	Кофеїн
2.	Вітамін В ₁
3.	Рибоксин
4.	Папаверін
5.	Баралгін

28. Назвіть препарати, які застосовують з метою пригнічення інфекцій у сечових шляхах:

1.	Есенціале
2.	Карсил
3.	Но-шпа
4.	Гентаміцин
5.	Бісептол

6.	Байтрил
----	---------

29. Як називається часткова втрата м'язами здатності до активних рухів

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

30. Розставте у відповідності до розладів нервової системи наступні симптоми ?

А. Розлади поведінки В. Розлади рухової сфери	1. атаксія 2. збудження 3. вимушені рухи 4. пригнічення 5. судоми 6. паралічі 7. парези
--	---

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»	Кафедра терапії і клінічної діагностики 2023-2024 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____ з дисципліни «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб свиней»	Затверджую Зав. кафедри Грушанська Н.Г. «__» _____ 2023 р.
Зразок			
1. Патогенез, симптоми, діагностика і лікування гіпоглікемії поросят.			
2. Патогенез, симптоми, діагностика і профілактика гіпопластичної анемії поросят.			
Тестові питання			
1. Які з перерахованих хвороб частіше всього ресструються у поросят підсисного періоду?			
1	Аліментарна анемія		
2	гемобластоз		
3	колібактеріоз		
4	гіпотрофія		
2. Розставте симптоми у відповідності до захворювань:			
А. Диспепсія	1. Загальне пригнічення, підвищена температура, кашель, витікання з носових отворів.		
В. Бронхопневмонія	2. Загальне виснаження, втрата апетиту, часті проноси, дегідратація організму.		
С. Д-гіповітаміноз (рахіт)	3. Загальне пригнічення, часткова або повна втрата апетиту, блідість слизових оболонок, зниження вмісту глюкози в крові, епілептичні судоми, «манежні» рухи.		
D. Гіпоглікемія поросят	4. Загальне пригнічення, часткова втрата апетиту, збільшення суглобів, викривлення хребта та діафізів трубчастих кісток, порушення координації рухів, гіпокальціємія і гіпофосфатемія.		
3. Оберіть ознаки Д-гіповітамінозу у поросят			
1	Спотворення смаку		
2	Жовтяничність шкіри		
3	Кульгавість, залежування		
4	Зниження апетиту		
5	Почервоніння шкіри і червонуваті плями в ділянці носа, живота, промежини		
4. Розставити у відповідності до фаз вікових імунodefіцітів у поросят			
А. перша фаза	1. одразу після народження через відсутність імуноглобулінів в крові		
В. друга фаза	2. в тритижневому віці, коли імуноглобуліни молозива розпадаються, а нові синтезуються на недостатньому рівні		
С. третя фаза			

	3. у три місячних поросят внаслідок недостатньої годівлі 4. у двох місячних поросят внаслідок крововтрат 5. в період відлучення від свиноматки через стресову реакцію	
5. Оберіть найбільш правильну тактику лікування гіпоглікемії у поросят		
1.	Свиноматці натрію гідрокарбонат внутрішньо	
2.	Обігрів гнізда інфрачервоними променями	
3.	Поросяті: Глюкоза 5% п/ш, сульфат в/м,	
4.	Поросяті енрофлокс в/м	
5.	Свиноматці: окситоцин 10-50 ОД в/м	

6. Методи навчання.

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (метод справ, лабораторна робота, практична робота).

7. Форми контролю.

- поточний (опитування, тестування);
- рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- підсумковий (тестування, екзамен письмовий).

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Диференційна діагностика хвороб свиней: Навчальний посібник для аграрних закладів освіти 2-4 рівнів акредитації зі спеціальності «Ветеринарна медицина» / [А. Ф. Руденко, М. І. Цвіліховський, В. В. Недосєков, та ін.] Луганськ: Видавництво Елтон-2, 2013. 60 с.

2. Методичні рекомендації з діагностики, лікування та профілактики аліментарної анемії поросят / [М. І. Цвіліховський, В. І. Береза, Н. Г. Грушанська та ін.] К.: Видавництво НАУ, 2007. 21 с.

3. Практичні рекомендації з лікування та профілактики порушень обміну речовин у свиноматок і шлунково-кишкових розладів у поросят з використанням біогенних сполук мікроелементів / [М. І. Цвіліховський, В. І. Береза, О. М. Вержиховський та ін.] К.: Видавництво НУБіП України, 2009. 24 с.

4. Лабораторна діагностика функціонального стану печінки: методичні вказівки / Цвіліховський М. І., Грищенко В. А., Грушанська Н. Г., Костенко В. М. К.: «ЦП КОМПРИНТ», 2012. 79 с.

10. Рекомендована література

– основна

1. Ветеринарная диспансеризация сельскохозяйственных животных: Справочник / [В.И. Левченко, Н.А. Судаков, Г.Г. Харута и др.]; Под ред. В.И. Левченко. К.: Урожай. 1991. 304 с.

2. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / [Судаков М.О., Береза В.І., Погурський І.Г. та ін.]; за ред. М.О. Судакова. К.: Урожай, 1991. 144 с.

– допоміжна

1. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. Біла Церква, 2002. 400 с.

2. Внутрішні незаразні хвороби сільськогосподарських тварин / М.О. Судаков, М.І. Цвіліховський, В.І. Береза; За ред. М.О. Судакова. К.: Мета, 2002. 352 с.

11. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/nd/> – Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України

2. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського